

EWA AUGUSTYNIAK

Kultura organizacyjna szkół podstawowych południowo-wschodniej Polski w opinii ich nauczycieli

Streszczenie

W niniejszej pracy zaproponowano interdyscyplinarne spojrzenie na szkołę, przedstawiając ją jako organizację tkwiącą mocno w otaczającym środowisku społecznym, gospodarczym i kulturowym. Organizację o bardzo ważnych i specyficznych celach pedagogicznych, obecnie jednak często podlegającą prawom rynku podaży i popytu. Choć pedagodzy przygotowani są przede wszystkim do spełnienia zadań dydaktyczno-wychowawczych, to jednak coraz więcej z nich zdaje sobie sprawę, że pewne prawidłowości dotyczące procesów zarządzania mogą wesprzeć szkołę w dążeniu do innowacyjnego rozwoju.

Ze względu na wyraźną potrzebę zmian jakościowych w polskim szkolnictwie, przekraczających typowe zagadnienia zakresu kształcenia, przeprowadzono badania mające na celu porównanie oraz diagnozę kultury organizacyjnej szkół podstawowych miast i wsi południowo-wschodniej Polski. Ilościowe i jakościowe badania przeprowadzono na próbie 1600 respondentów, wykorzystując techniki badawcze wywiadu i ankiety. Niniejsza praca poświęcona jest przedstawieniu wyników badań, a także wniosków, których uwzględnienie mogłoby zdaniem autorki zmienić efektywność wieloaspektowego oddziaływania szkoły.

Monografia składa się ze wstępu, pięciu głównych rozdziałów oraz zakończenia. W rozdziale pierwszym zawarto podstawy teoretyczne, a także współczesne dylematy badawcze z nimi związane. W rozdziale drugim opisana została metodologia każdego z badań. W rozdziale trzecim przedstawiono analizę ilościową badań ankietowych zrealizowanych wśród respondentów pochodzących z miast i wsi południowo-wschodniej Polski. Rozdział czwarty poświęcono analizie jakościowej badań przeprowadzonych wśród nauczycieli w postaci wywiadu. Rozdział piąty zawiera wytyczne rozwoju szkoły jako uczącej się organizacji pomagającej uczniom w przygotowaniu do życia obywatelskiego w nowej, ciągle zmieniającej się rzeczywistości.

Przedstawione badania poruszają rozmaite aspekty funkcjonowania współczesnej szkoły. Zaproponowano syntetyczne wskaźniki siły kultury organizacyjnej szkoły i za ich pomocą przeprowadzono porównanie szkół ze środowisk miejskiego i wiejskiego. Wreszcie zaproponowano wykorzystanie kultury organizacyjnej, sugerując tworzenie nowatorskich rozwiązań w budowaniu szkoły XXI wieku.

EWA AUGUSTYNIAK

The organizational culture of elementary schools from south-eastern Poland in the opinion of employed teachers

Summary

In present work particular stress was put on interdisciplinary aspects of the school as an organization having strong backgrounds in social, economic and cultural environments. The school, although applying management rules common to other organizations, has important and particular educational goals. Therefore, besides the specificity of aims, a growing number of educators consider selected management rules as adequate to the school and potentially helpful to its development.

Responding to an increasing interest of the organizational culture of the school as an important factor of its organizational evolution, we performed the research aimed at diagnosing the organizational culture in elementary schools from metropolitan and rural areas of south-eastern Poland. Broad research including 1600 respondents, were methodologically based on poll and interview. The analysis, results, interpretation and consist the content of this work divided to an introduction, five first-level chapters and a summary. First chapter consists of definitions of elementary concepts and problems related to the organizational culture. Second chapter introduces the methodology used for poll and interview research. Third chapter describes the quantitative analysis of results returned by poll in metropolitan and rural areas of south-eastern Poland. Fourth chapter presents the qualitative analysis of interview results from teachers employed in elementary schools. Fifth chapter includes conclusions and recommendations for development of the school as a learning organization educating to life in the civic society.

The principal aim of this book is a comparison of organizational culture of the school in metropolitan and rural areas presented in Section 3.3.

Presented research reveals problems of contemporary school and proposes a remedy based on adaptation of selected elements of the organizational culture enabling the school for a better compliance with its mission in presence of rapid social and economical evolution. Currently, the school also requires good management, therefore the organizational culture instantly gains its importance, being adequately considered by educators.